

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 316/07-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. decembra 2007 predbežne prerokoval sťažnosť P. S., S., zastúpeného advokátom JUDr. J. S., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Trenčín sp. zn. 1 T 465/00 z 23. februára 2006, ako aj uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 3 To 105/06 zo 7. marca 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. S. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. apríla 2007 doručená sťažnosť P. S., S. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. S., B., v ktorej namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného

súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 1 T 465/00 z 23. februára 2006 a uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 To 105/06 zo 7. marca 2007.

Z obsahu sťažnosti a príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu sp. zn. 1 T 465/00 z 23. februára 2006 (spolu s ďalšími obžalovanými) uznaný za vinného zo spáchania pokračujúceho trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1 a 4 písm. b) Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 (ďalej len „Trestný zákon“) formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona za skutky vymedzené v bode I, II a V tohto rozsudku, ako aj formou spolupáchateľstva v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 a § 9 ods. 2 Trestného zákona za skutok vymedzený v bode IV tohto rozsudku. Sťažovateľ bol odsúdený podľa § 250 ods. 4 Trestného zákona na trest odňatia slobody vo výmere dvoch rokov. Podľa § 58 ods. 1 písm. a) Trestného zákona mu okresný súd výkon trestu odňatia slobody podmienenečne odložil a zároveň mu podľa § 59 ods. 1 Trestného zákona určil skúšobnú dobu v trvaní piatich rokov.

Sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu z 23. februára 2006 odvolanie, v prílohe ktorého predložil aj stanovisko z 18. júla 2006 vypracované v predmetnej veci znalkyňou z odboru ekonomiky – managmentu, odvetvia daňovníctva Ing. D. K. Podľa názoru sťažovateľa z tohto stanoviska *„jednoznačne vyplývajú nesprávne závery prvostupňového súdu, pochybenia správcov dane. Jej záver (záver znalkyne, pozn.) prinajmenšom presvedčivo vyjadruje potrebu znaleckého dokazovania vo veci.*

... z uvedeného stanoviska znalca zjavne vyplýva, že existuje rozpor v skutkoch obžaloby, ktoré boli prevzaté súdom do rozsudku. Súd sa nevysporiadal s námietkami obhajoby, ako pri legislatívnej koncepcii DPH mohol DÚ Trenčín vyplatiť platiteľovi DPH P. za zdaniteľné plnenie vykonané 4. 12. 1996 zúčtované pokladničným príjmovým dokladom z 5. 12. 1996 na základe daňového priznania z 24. 7. 1996 vyplatiť nadmerný odpočet DPH dňa 13. 8. 1996, teda skôr než bolo vykonané zdaniteľné plnenie a než bolo podané daňové priznanie k DPH. Z uvedeného vyplýva, že niektoré skutky sa nemohli stať tak, ako boli formulované v obžalobe a v odsudzujúcej časti prvostupňového rozsudku a že ani údajná škoda nemohla byť v takom rozsahu, ako o nej súdy rozhodli, a to na ťarchu sťažovateľa a spoluobvinených osôb“.

Napriek návrhu sťažovateľa, resp. jeho obhajcu, aby tento dôkaz (stanovisko znalkyne z 18. júla 2006) bol na verejnom zasadaní o jeho odvolaní vykonaný, krajský súd o tomto návrhu nerozhodol a uznesením sp. zn. 3 To 105/06 zo 7. marca 2007 podľa § 256 Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005 (ďalej len „Trestný poriadok“) jeho odvolanie zamietol. Sťažovateľ zastáva názor, že krajský súd odôvodnil svoje rozhodnutie najmä tým, že *„u obžalovaného P. nadobudol prvostupňový rozsudok právnu moc a teda že je možné oprieť závery v celej veci o jeho tvrdenia, spochybňované ostatnými“*.

Podľa sťažovateľa boli rozsudkom okresného súdu z 23. februára 2006, ako aj uznesením krajského súdu zo 7. marca 2007 v jeho neprospech porušené ustanovenia § 2 ods. 5 a 6, § 258 ods. 1 písm. b), § 263 ods. 6 Trestného poriadku, § 8 ods. 1, § 9 ods. 2 a § 250 ods. 1 a ods. 4 písm. b) Trestného zákona.

K porušeniu uvedených ustanovení Trestného poriadku došlo podľa sťažovateľa tým, že *„nebol akceptovaný návrh obhajoby a nebol vykonaný dôkaz – stanovisko znalca z odboru ekonomika – management, odvetvie daňovníctvo Ing. D. K. z 18. 7. 2006, z ktorého vyplýva nesprávnosť ustálenia výšky škody a nesúlاد obžaloby (napokon aj rozhodnutí súdov) a zákona o DPH“*.

Podľa sťažovateľa obidva súdy zúčastnené na rozhodovaní v predmetnej veci konali aj v rozpore s čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože *„doba takmer 11 rokov nie je primeranou na prejednanie a rozhodnutie vo veci“*, ktorá podľa neho *„nebola zložitá a nič nebránilo orgánom činným v trestnom konaní ju vyšetriť a prejednať“*.

Na základe uvedeného sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby vydal nález, v ktorom vysloví:

„1. Krajský súd v Trenčíne uznesením 3 To 105/2006 zo dňa 7. 3. 2007 v trestnej veci sťažovateľa P. S. nar..., bytom S., porušil jeho práva uvedené v čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a v čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

2. Okresný súd Trenčín rozsudkom 1 T 465/2000 zo dňa 23. 2. 2006 v trestnej veci sťažovateľa P. S. nar..., bytom S., porušil jeho práva uvedené v čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a v čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby jeho vec bola prerokovaná verejne, bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy

podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci (v tomto prípade okresného súdu v občianskoprávnom konaní) nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Sťažovateľ v sťažnosti namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu z 23. februára 2006 a uznesením krajského súdu zo 7. marca 2007.

II.A K namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu z 23. februára 2006 a uznesením krajského súdu zo 7. marca 2007

Sťažovateľ mal po prvostupňovom konaní vedenom okresným súdom možnosť dovolávať sa ochrany svojich práv a slobôd v rámci odvolacieho konania na krajskom súde. Ústavný súd sa v súlade s princípom subsidiarity ustanoveným v čl. 127 ústavy zaoberal iba právoplatným rozhodnutím krajského súdu v predmetnej veci.

Z argumentácie, ktorou sťažovateľ svoju sťažnosť odôvodnil, vyplýva, že porušenie svojich v sťažnosti označených práv vidí v tom, že krajský súd sa podľa neho nezaoberal stanoviskom znalkyne z 18. júla 2006, ktoré mu predložil v rámci odvolacieho konania, resp. nevykonal tento ním navrhovaný dôkaz v rámci konania krajského súdu, čím de facto v predmetnej veci vydal podľa neho nesprávne rozhodnutie.

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Krajský súd v odôvodnení uznesenia sp. zn. 3 To 105/2006 zo 7. marca 2007, ktorým podľa § 256 Trestného poriadku zamietol odvolanie sťažovateľa, ako aj odvolania ďalších dvoch jeho spoluobžalovaných, uviedol:

„Okresný súd na hlavných pojednávaniach vykonal všetky potrebné a dostupné dôkazy za účelom zistenia skutkového stavu veci a objasnenia všetkých skutočností potrebných pre rozhodnutie. Na ich podklade a po ich vyhodnotení v zmysle § 2 ods. 6 Tr. por. správne zistil, že obžalovaní P. S., D. H. a J. K. spáchali žalované skutky spôsobom uvedeným vo výrokovvej časti napadnutého rozsudku. V odôvodnení rozsudku v súlade s ustanovením § 125 Tr. por. podrobne vyložil, ktoré skutočnosti vzal za preukázané, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia (ani podľa názoru odvolacieho súdu neboli zistené žiadne také okolnosti, ktoré by spochybňovali hodnovernú a jednoznačne usvedčujúcu výpoveď spoluobžalovaného a toho času už právoplatne odsúdeného M. P., preukazujúcu predovšetkým skutočnosti súvisiace s nakupovaním a predávaním neexistujúceho tovaru, keď navyše táto je v súlade aj s ďalšími vo veci vykonanými dôkazmi a to predovšetkým svedeckými výpoveďami zamestnancov Daňových úradov, ktorí u predmetných daňových subjektov vykonávali daňové kontroly), existenciu ktorých skutočností pokladal vzhľadom

na výsledky dokazovania za vylúčenú, akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov pri posudzovaní konania obžalovaných v otázke viny i ako sa vyrovnal s ich obhajobou. So zreteľom na to, že dôkazy, na ktoré poukázal v odôvodnení napadnutého rozsudku okresný súd na seba navzájom nadväzujú, navzájom sa podporujú a dopĺňajú, nemal ani odvolací súd pochybnosti o správnosti skutkových záverov súdu prvého stupňa. Vychádzajúc potom z takto správne zisteného skutkového stavu, okresný súd nepochybil ani pri právnom posúdení všetkých piatich skutkov (ohľadne odvolacích námietok obžalovaných vo vzťahu k údajnému porušeniu ustanovenia § 225 ods. 2 Tr. por. krajský súd poukazuje na to, že citované ustanovenie Trestného poriadku sleduje možnosť zabezpečiť obhajobu obžalovaných, pokiaľ do úvahy prichádza prísnejšie posúdenie skutku, pričom však za prísnejšie sa považuje také ustanovenie, ktoré obsahuje buď vyššiu hornú hranicu trestu odňatia slobody, resp. pri rovnakých horných hraniciach trestu odňatia slobody ustanovenie s vyššou hornou hranicou sadzby, alebo pri rovnakých sadzbách trestov odňatia slobody ustanovenie neobsahujúce možnosť uloženia iného trestu ako samostatného namiesto trestu odňatia slobody a nie iba vyššie číselné označenie príslušného odseku, preto v danom prípade nedošlo ani k porušeniu ustanovenia § 225 ods. 2 Tr. por. tak, ako na to nedôvodné poukazovali obžalovaní vo svojich odvolaniach), svoje závery dostatočne odôvodnil v napadnutom rozsudku a plne sa s nimi stotožňuje aj odvolací súd a aj v tomto smere len poukazuje na vecne správne odôvodnenie napadnutého rozsudku.“

Z odôvodnenia rozsudku okresného súdu z 23. februára 2006 vyplýva, že svoje závery o spáchaní skutku, resp. o skutočnosti, či došlo k podvodnému konaniu, založil na výpovedi spoluobžalovaného sťažovateľa, ktorá bola podľa neho v súlade s výpoveďami svedkov vypočutých v predmetnom konaní (zamestnancov daňových úradov), poukázal v nich taktiež na konkrétne rozpory vo výpovediach ďalších spoluobžalovaných sťažovateľa, pre ktoré tieto výpovede napokon vyhodnotil ako nevierohodné, ako aj na podporné dôkazy, ktoré potvrdili spáchanie uvedených skutkov sťažovateľom a spoluobžalovanými, a na podklade ktorých dospel aj k záveru týkajúcemu sa výšky škody, ktorá poškodeným v tomto konaní vznikla, čo bolo dôvodom, prečo okresný súd

nepovažoval za potrebné vykonať znalecké dokazovanie z odboru ekonomiky, dane a účtovníctva.

V danej veci podľa názoru ústavného súdu nemožno dospieť k záveru, že rozhodnutie krajského súdu bolo arbitrárne alebo neodôvodnené, iba z toho dôvodu, že podľa sťažovateľa mal krajský súd vykonať dôkaz predložený ním v rámci odvolacieho konania. Krajský súd hodnotil dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia a neprikladal návrhu sťažovateľa na vykonanie dôkazu dôležitosť so zreteľom na iné písomné a svedecké dôkazy. Vzhľadom na uvedené možno teda konštatovať, že krajský súd preskúmal rozhodnutie okresného súdu aj jemu predchádzajúci postup, a ani po oboznámení sa so sťažovateľom predloženým stanoviskom, nezistil žiadne nedostatky, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, a preto odvolanie sťažovateľa zamietol. V tejto skutočnosti podľa ústavného súdu nemožno vidieť porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje taktiež na svoju predchádzajúcu judikatúru, v rámci ktorej už vyslovil, že ústava neupravuje prípustnosť dôkazov, ale ponecháva jej úpravu na príslušné zákony, spravidla na procesné kódexy. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03).

Európsky súd pre ľudské práva uviedol, že aj keď čl. 6 ods. 1 dohovoru zaručuje právo na spravodlivé súdne konanie, neustanovuje žiadne pravidlá pre prípustnosť dôkazov alebo spôsob, ktorým majú byť posúdené; tieto záležitosti preto musia byť primárne upravené vnútroštátnym právom a vnútroštátnymi súdmi (pozri cit. rozsudok K., § 47).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu sp. zn. 1 T 465/00 z 23. februára 2006 pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie a rozhodnutie a v časti namietaného porušenia jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

uznesením krajského súdu sp. zn. 3 To 105/06 zo 7. marca 2007 jeho sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

II.B K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu z 23. februára 2006 a uznesením krajského súdu zo 7. marca 2007

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal, že k porušeniu ním označených práv došlo tým, že konanie okresného súdu i krajského súdu v jeho trestnej veci trvalo neprimerane dlho (11 rokov). V petite sťažnosti sťažovateľ namietal porušenie uvedených práv len samotnými rozhodnutiami všeobecných súdov, avšak z odôvodnenia sťažnosti vyplýva, že k porušeniu označených práv podľa neho malo dôjsť postupom týchto súdov v jeho konaní.

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecnými súdmi, v ktorom okresný súd aj krajský súd meritórne rozhodli pred podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. IV. ÚS 59/03).

Ústavný súd vychádzal aj zo svojej doterajšej judikatúry, podľa ktorej poskytuje ochranu základnému právu na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (podľa čl. 38 ods. 2 listiny a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) len vtedy, ak bola sťažnosť ústavnému súdu uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva ešte

mohlo dochádzať alebo porušenie v tom čase ešte mohlo trvať (m. m. I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 204/03, IV. ÚS 102/05).

Zo sťažnosti vyplýva, že okresný súd vo veci sťažovateľa rozhodol rozsudkom z 23. februára 2006. Uznesením krajského súdu zo 7. marca 2007 bolo odvolanie sťažovateľa proti uvedenému rozsudku okresného súdu zamietnuté (uznesenie krajského súdu bolo právnomu zástupcovi sťažovateľa doručené 18. apríla 2007).

Sťažnosť sťažovateľa bola ústavnému súdu doručená 30. apríla 2007 (podaná na poštovú prepravu 25. apríla 2007).

Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ namietal priet'ahy v konaní okresného súdu a krajského súdu, ktoré však už v čase podania jeho sťažnosti ústavnému súdu v uvedenej veci nekonali. Vzhľadom na to bola sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu z 23. februára 2006 a uznesením krajského súdu zo 7. marca 2007 pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnutá ako zjavne neopodstatnená.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. decembra 2007